EUROOPA
KOMISJON

LIIDU VÄLISASJADE
JA JULGEOLEKUPOLIITIKA
KÕRGE ESINDAJA

Brüssel, 3.6.2019
JOIN(2019) 11 final

ÜHISARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

sõjaväelise liikuvuse tegevuskava rakendamise kohta

I. SISSEJUHATUS

1. Sõjaväelise liikuvuse parandamine on üks olulisimaid ELi algatusi, mis käivitati 10. novembril 2017.[1] See aitab kaasa Euroopa kaitsekoostöö liidu loomisele, mida soovis president Juncker oma 2017. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorrast[2]. Samuti aitab see kaasa julgeoleku ja kaitse ambitsioonitaseme saavutamisele, nagu nõukogus 14. novembril 2016 kokku lepiti[3] (pärast ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia[4] esitlust). Sõjaväelist liikuvust rakendatakse kooskõlas alalise struktureeritud koostööga (sh projektide tasandil) ja konkreetsete meetmetega, mille ELi liikmesriigid võtsid vastu 25. juunil 2018[5]. Peale selle on sõjaväeline liikuvus üks olulisi prioriteete ELi ja NATO ühisdeklaratsioonide[6] rakendamise raames tehtavas koostöös ning sõjaväelise liikuvuse teemal struktureeritud dialoogi pidamisel staabitasandil.

2. Algatuses kasutatakse ära tsiviil- ja sõjalise valdkonna sünergiat, et parandada sõjaväe isikkoosseisu ja varustuse liikuvust kõikides transpordiliikides (maal, õhus ja merel) ja kõikides strateegilistes suundades nii tavapärases tegevuses kui ka kriisi- ja konfliktiolukorras ning nii ELis kui ka väljaspool. Nii saavad ELi liikmesriigid ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ning riikliku ja rahvusvahelise tegevuse raames kiiremini ja tulemuslikumalt tegutseda.

3. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjon esitlesid sõjaväelise liikuvuse tegevuskava (edaspidi „tegevuskava“) 28. märtsil 2018.[7] Nõukogu väljendas 2018. aasta juunis tegevuskava üle heameelt ja kutsus üles seda kiiresti koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega ellu viima.[8] Peale selle avaldas nõukogu 19. novembril 2018 edusammude üle heameelt ja esitas edasised suunised järgmiste sammude tegemiseks.[9] Eduaruandele lisaks avaldas Euroopa Kaitseagentuuri juhtnõukogu 13. mail 2019 heameelt agentuuri esimese sõjaväelise liikuvuse aastaaruande üle.

4. Tegevuskavas on konkreetsed etapid ja ajakava, milles keskendutakse liidu lisandväärtusele liikmesriikide sõjaväelise liikuvuse parandamisel. Täpsemalt saab liit aidata kaasa tsiviil- ja sõjalise valdkonna sünergia kindlakstegemisele ning olemasoleva poliitika ja õigusaktide võimendamisele kolmes põhivaldkonnas: transporditaristu, regulatiivsed ja protseduurilised küsimused ning muud ühisteemad. Komisjoni talituste, Euroopa Liidu välisteenistuse (sh ELi sõjalise staabi) ja Euroopa Kaitseagentuuri pidevas tihedas koostöös ning liikmesriikide

[1] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule sõjaväelise liikuvuse parandamise kohta Euroopa Liidus {JOIN(2017) 41 final}.
[2] President Jean-Claude Junckeri 13. septembri 2017. aasta kõne Euroopa Liidu olukorrast 2017, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_et.htm.
[3] Nõukogu 14. novembri 2016. aasta järeldused ELi üldise strateegia rakendamise kohta julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14149-2016-INIT/et/pdf.
[4] Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia, juuni 2016, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf.
[5] Nõukogu 25. juuni 2018. aasta järeldused julgeoleku ja kaitse kohta ELi üldise strateegia raames, punkt 18, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/et/pdf.
[6] Euroopa Ülemkogu eesistuja, Euroopa Komisjoni presidendi ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni peasekretäri ühisdeklaratsioon ELi ja NATO koostöö kohta, https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf.
[7] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule sõjaväelise liikuvuse tegevuskava kohta {JOIN(2018) 05 final}, lk 10.
[8] Euroopa Ülemkogu 28. juuni 2018. aasta kohtumise järeldused, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9-2018-COR-2/et/pdf.
[9] Nõukogu 19. novembri 2018. aasta järeldused julgeoleku ja kaitse kohta ELi üldise strateegia raames (13978/18), http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13978-2018-INIT/et/pdf.

täielikul osalusel (kaasates kogu valitsemissektori ning arvestades riikide suveräänsuse ja otsustamiseprotsessidega) tehti tegevuskava elluviimisel suuri edusamme.

5. Tegevuskava kohaselt tuleb esimene eduaruanne esitada 2019. aasta suveks.[10] Siinses aruandes kirjeldatakse senist suurt ja käegakatsutavat edasiminekut ning edasisi samme.

II. SÕJAVÄELISE LIIKUVUSE VAJADUSED ELis JA VÄLJASPOOL

A. Sõjaliste vajaduste kindlakstegemine

6. Tegevuskava elluviimise lähtepunktiks oli ELi-siseste ja -väliste sõjaväelise liikuvuse vajaduste kindlakstegemine (edaspidi „sõjaliste vajaduste dokument“). Sõjaliste vajaduste dokumendi koostas ELi sõjaline staap tihedas koostöös ELi liikmesriikide, komisjoni talituste ning liidu asjaomaste ametite ja organitega (sh Euroopa Kaitseagentuuriga) ning konsulteerides vajaduse korral NATO ja teiste asjaomaste sidusrühmadega. Peale selle kutsus nõukogu selles osalema ka asjaomased riikide pädevad asutused, mitte ainult kaitseministeeriumid (järgides kogu valitsemissektori kaasamise põhimõtet).

7. Sõjaliste vajaduste dokument lepiti kokku ELi sõjalises komitees ja kiideti pärast heaks nõukogus: üldine kõrgetasemeline osa 25. juunil 2018 ning lisad 19. novembril 2018. Seejärel konsolideeriti sõjaliste vajaduste dokument 28. novembril 2018.[11]

8. Sõjaliste vajaduste dokumendi eesmärk on parandada sõjaliste jõudude (isikkoosseis, varustus ja vahendid) liikumist ELis ja väljaspool. See on strateegiline ja tegevuslik sõjaväe tegevuse võimaldaja, mis toetab ELi strateegilist autonoomiat ning soodustab liikmesriikide sõjavägede siirimist, ümbersiirimist ja alalhoidmist eesmärgiga saavutada ELi ambitsioonitase ning täita liikmesriikide sisenõudeid.

9. Sõjaliste vajaduste dokumendis määratakse ära sõjaväelise liikumise jaoks vajalikud põhimõtted ja olulisimad küsimused ning selles on kõikehõlmavalt arvestatud kõigi sõjaväelist liikumist mõjutavate teguritega. Dokument hõlmab mitut põhivaldkonda: kavandamise ja läbiviimise toetamine, transporditaristu, õiguslikud ja regulatiivsed küsimused, transpordivahendite ja toe kättesaadavus, koordineerimine ja teabevahetus, julgeolek, koolitamine ja keskkonnakaalutlused. Dokumendi oluline osa on liidus asuva ja liikmesriikide arvates sõjaväeliseks liikumiseks vajaliku transporditaristu geograafilise ulatuse kindlaksmääramine. Peale selle kajastuvad sõjaliste vajaduste dokumendis NATO üldised taristuparameetrid, mille edastas NATO peasekretär 2018. aasta mais, et aidata kaasa mõlema organisatsiooni tegevuse aluseks olevate nõuete sidususele.

B. Sõjaliste vajaduste dokumendi osaline ajakohastamine

10. Sõjaliste vajaduste dokumendi heakskiitmise järel tehti sõjaväe- ja tsiviiltranspordi taristu erinevuste (puuduste) analüüs[12] (vt punktid 17–21). Pärast puuduste analüüsi tulemuste esitlemist poliitika- ja julgeolekukomiteele 8. mail 2019 palus komitee Euroopa välisteenistusel / ELi sõjalisel staabil ajakohastada sõjaliste vajaduste dokumendis selle alusel

[10] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule sõjaväelise liikuvuse tegevuskava kohta {JOIN(2018) 05 final}, lk 10.
[11] Sõjaväelise liikuvuse vajadused ELis ja väljaspool (ST 14770/18), 28. november 2018.
[12] Talituste ühine töödokument „Sõjalised vajadused ja üleeuroopaline transpordivõrk: puuduste analüüs“, {SWD(2019) 175 final}.

transporditaristu parameetreid ja geograafilisi andmeid. ELi sõjaline staap koostas ajakohastatud versiooni kavandi tihedas koostöös ELi liikmesriikide, komisjoni talituste ja Euroopa Kaitseagentuuriga ning kooskõlastades seda vajaduse korral staabi tasandil ka NATOga, et nõukogu saaks sõjaliste vajaduste dokumendi ajakohastatud versiooni heaks kiita 2019. aasta suvel. Pärast NATO staabiga suhtlemist struktureeritud dialoogi käigus edastas NATO oma ajakohastatud üldised taristuparameetrid ELile 22. märtsil 2019.

III. TRANSPORDITARISTU

11. Tegeletakse taristust tingitud takistuste kaotamisega, et sõjavägi saaks liidus ja väljaspool paremini liikuda. Sellega seoses on kaitsevajaduste ja üleeuroopalise transpordivõrgu sünergia suurendamine tegevuskava üks olulisimaid osi.

12. Pärast tegevuskava vastuvõtmist on selles valdkonnas saavutatud märgatavat edu ja kõik kavandatu on ellu viidud.

A. Kahesuguse kasutusega transporditaristu rahastamine

13. Komisjon tegi 2. mail 2018 ettepaneku võtta Euroopa ühendamise rahastu (2021–2027) raames vastu 6,5 miljardi euro suurune sõjaväelise liikuvuse rahastamispakett, et rahastada tsiviil- ja militaarvaldkonna ühiseid kahesuguse kasutusega projekte. Konkreetsed kahesuguse kasutusega transporditaristu rahastamise sätted lisati kavandatud määrusesse[13]. Kaasseadusandjad jõudsid vajalikke kahesuguse kasutusega taristu rahastamise sätteid sisaldava Euroopa ühendamise rahastu (2021–2027) määruse tekstis ühisele seisukohale 7. märtsil 2019[14] ning pärast seda kiitsid määruse ettepaneku heaks nõukogu ja Euroopa Parlament. Rahalised eraldised Euroopa ühendamise rahastusse (2021–2027) lepitakse lõplikult kokku mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 läbirääkimistel.

14. Kava kohaselt rahastatakse Euroopa ühendamise rahastust ka transporditaristu projekte, mille eesmärk on rahuldada sõjalisi vajadusi. See ELi panus peaks niisiis aitama liikmesriikidel arendada neid taristuosi, mis sobivad kasutamiseks nii kaitse- kui ka tsiviiltranspordiks.

Sõjalised vajadused

15. Pärast sõjaliste vajaduste dokumendi heakskiitmist nõukogus hakati tegelema sõjaväeliseks liikuvuseks vajaliku transporditaristu küsimustega (vt punktid 6–9).

Puuduste analüüs

16. Järgmine tegevus kahesuguse kasutusega taristu projektide rahastamise teel oli sõjaliste ja tsiviilvajaduste puuduste kindlakstegemine. Puuduste analüüsis võrreldakse sõjaväe taristunõudeid ja -võrgustiku geograafilist ulatust üleeuroopalise transpordivõrgu praeguste tehniliste nõuete ja geograafilise ulatusega ning selgitatakse välja praktilised lahendused puuduste kõrvaldamiseks.

17. Puuduste analüüs edastati nõukogule talituste ühise töödokumendina[15] 3. mail 2019.

[13] 6. juuni 2018. aasta ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014.
[14] Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 – eduaruanne, ELi nõukogu, 2018/0228(COD), 13. märts 2019, https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf.
[15] Vt joonealune märkus 11.

18. Üldjoontes on hinnang positiivne: taristunõuete puhul on suur osa sõjaväe vajadusi üleeuroopalise transpordivõrgu nõuetega põhimõtteliselt kooskõlas; ka geograafilise ulatuse puhul kattub 94% relvajõududele vajalikust taristust üleeuroopalise transpordivõrguga. Peale selle tehti kindlaks praktilised meetmed, millega kaotada relvajõududele vajaliku ja üleeuroopalise transpordivõrgu nõuete olulised erinevused.

19. Puuduste analüüsi tulemustel on kaks olulist järelmit. Esiteks määrab sõjaväelise liikuvuse võrgustiku ja üleeuroopalise transpordivõrgu geograafiline kattuvus ära Euroopa ühendamise rahastu kahesuguse kasutusega taristu projektide geograafilise kohaldamisala, sest abikõlblikud on vaid need projektid, milles tegeletakse mõlema võrgustiku osaks olevaga. See, et liikmesriikide arvates sõjaväeliseks liikuvuseks vajaliku transporditaristu ja üleeuroopalise transpordivõrgu kattuvus on 94%, kinnitab, et sünergia on tsiviil- ja militaartranspordi vahel olemas.

20. Teiseks (nagu ka eespool mainitud) palus poliitika- ja julgeolekukomitee Euroopa Liidu välisteenistusel / ELi sõjalisel staabil puuduste analüüsi tulemusi arvestades ajakohastada sõjaliste vajaduste dokumenti, et nõukogu saaks selle 2019. aasta suvel heaks kiita. Ajakohastatud versiooni tulemusena peaksid vähenema sõjaväe- ja tsiviiltranspordi taristu nõuete erinevused ning lõpuks ka sõjaliste vajaduste ja kahesuguse kasutuse nõuete erinevused (vt allpool). Kui sõjaliste vajaduste dokument on ajakohastatud, vaadatakse läbi ka puuduste analüüs.

Kahesuguse kasutuse nõuded

21. Kavandatavas Euroopa ühendamise rahastu (2021–2027) määruses on sätestatud, et komisjon võtab vastu rakendusakti, kus on vajaduse korral kirjas kahesuguse kasutusega taristu meetmete teatavatele liikidele kohaldatavad taristunõuded. Sellesse kaasab komisjon ka Euroopa Liidu välisteenistuse, liikmesriigid ja teised sidusrühmad. Sidusrühmadega konsulteerimine algas 2019. aasta aprilli keskel.

22. Puuduste analüüsi alusel on võimalik määrata kindlaks kahesuguse kasutuse nõuded, mis peaks valmima 2019. aasta lõpuks, et need saaks koos Euroopa ühendamise rahastu (2021–2027) määrusega vastu võetud.

Kahesuguse kasutuse projektide kava

23. Kui liikmesriigid on välja selgitanud olemasoleva taristu ajakohastamise vajadused või uued võimalikud taristuprojektid ning kindlaks on tehtud kahesuguse kasutuse nõuded, koostavad komisjon ja Euroopa Liidu välisteenistus koos liikmesriikide ja kõigi asjaomaste sidusrühmadega kahesuguse kasutuse projektide esialgse kava. Seda tehakse aastaks 2020.

B. Üleeuroopalise transpordivõrgu määruse läbivaatamine

24. Komisjon kavandab üleeuroopalise transpordivõrgu määruse[16] läbivaatamist, mis peaks lõpule jõudma 2020. aasta esimesel poolel. Komisjon lisab läbivaatamise käigus teatavad sõjalise ja/või kahesuguse kasutuse nõuded.

C. Infosüsteem TENtec

25. TENtec on komisjoni infosüsteem üleeuroopalise transpordivõrgu poliitika kooskõlastamiseks ja toetamiseks.

[16] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

26. See on sõjaväelise liikuvuse seisukohast juba väga kasulikuks osutunud, sest selle abiga sai sõjaliste vajaduste dokumendis esitatud geograafilised andmed panna visuaalsesse vormingusse ja luua interaktiivne TENteci sõjaväelise liikuvuse kaartide kuvamise rakendus[17]. Selle abil saab sõjaväelise liikuvuse võrgustikku visuaalselt analüüsida, teha erinevaid arvutusi selle pikkuse ja üleeuroopalise transpordivõrguga kattuvuse kohta ning võimaldada piiriüleseid ühendusi.

27. Peale selle täiustatakse TENteci pidevalt: näiteks TENteci tehniliste parameetrite värskendus, kus on arvestatud ka põhiliste sõjaväelise liikuvuse kaalutlustega, peaks valmima 2019. aasta suveks.

    Lõpetuseks on tegevuskavas sõjaväe ja tsiviilandmebaaside võimalik sidumine. Selle teostatavuse konsultatsioonid asjaomaste osapooltega algavad 2020. aastal.

IV. OHTLIKE KAUPADE VEDU

28. Ohtlike militaarkaupade vedu on veel üks valdkond, kus ELi tasemel tegutsemine saab anda lisaväärtust. Euroopa Kaitseagentuur korraldas tihedas koostöös komisjoni talitustega uuringu praegu ohtlike militaarkaupade veole kohaldatavate eeskirjade kohta. Tulemusi esitleti Euroopa Kaitseagentuuris osalevatele ELi liikmesriikidele 2019. aasta aprillis ja nendega tegeletakse edasi.

29. Uuringus on kaardistatud riikide õigusraamistikud, keskendudes ohtlike kaupade veo takistustele ja piirangutele. Tutvuti ohtlike militaarkaupade veoga seotud korraga liikmesriikides ning koostati küsimustik, mis saadeti liikmesriikidele 8. oktoobril 2018.

30. Peale selle analüüsisid EL ja NATO sõjaväelise liikuvuse teemalise struktureeritud dialoogi käigus võimalikku sünergiat oma ohtlike kaupade veoga seotud tegevuses. Sellega seoses aitab NATO asjaomase standardikokkuleppe ja teiste alusdokumentide ELile avaldamine viia mõlema poole tegevused kooskõlla nii ohtlike kaupade veo kui ka teistes sõjaväelise liikuvuse valdkondades.

31. Komisjoni talitused analüüsivad eri võimalusi, mis võiksid ohtlike kaupade vedu lihtsustada ja nii sõjaväelist liikuvust parandada. Analüüsi tulemusi võetakse arvesse ELi asjaomaste programmide ja algatuste edasiarendamises (sh Euroopa Kaitseagentuuris). Peale selle aitab Euroopa Kaitseagentuuri uuringu tulemus, mis peaks selguma 2019. aasta suvel, hinnata edasiste tegevuskava kohaste liidu tasandi tegevuste teostatavust ja vajadust.

32. Ohtlike kaupade veoga seotud meetmed töötavad omavahelises tihedas koostöös välja Euroopa Kaitseagentuur, komisjoni talitused ja Euroopa Liidu välisteenistus / ELi sõjaline staap. Regulaarselt teavitatakse ka tsiviilekspertidest koosnevat ohtlike kaupade veo komiteed[18].

V. TOLL JA KÄIBEMAKS

A. Toll

[17] Seda interaktiivset rakendust saavad kasutada vaid need, kel seda oma töös vaja, kui kirjutavad e-posti aadressil move-tentec@ec.europa.eu.

[18] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).

33. Tegevuskavas määrati kindlaks ka konkreetsed meetmed piiriülese sõjaväelise liikumisega seotud tolliformaalsuste sujuvamaks ja lihtsamaks muutmiseks, tagades ühtlasi ka sünergia NATOga. ELi kehtivates tollialastes õigusaktides, mis jõustusid 2016. aasta mais, nähakse ette võimalus kasutada NATO koostatud vormi 302 vaid transiidiprotseduuride tollideklaratsioonina. Õigusakte võidakse aga muuta nii, et vormi 302 võib kasutada ka teatavateks muudeks tolliprotseduurideks, nagu import ja eksport (viimase puhul küll ajutiselt).

34. ELi vormi 302 loomine muudaks NATO-välise piiriülese sõjaväelise liikumise sujuvamaks. Seda vormi võiksid kasutada ka need ELi liikmesriigid, kes NATOsse ei kuulu. Kui teha NATO ja ELi vorm 302 võimalikult sarnane (eesmärgiga jõuda samasuseni), oleks asjaomased tolliprotseduurid sujuvamad kogu ELis ja nii käsitletaks sõjaväelist liikumist kõigi ELi liikmesriikide tollis ühtmoodi.

35. ELi liikmesriigid on piiriülese sõjaväelise liikumisega seotud tolliformaalsuste lihtsustamiseks vajalike õiguslike muudatusettepanekute projekti vastuvõtmist ja ELi vormi 302 sisseseadmist tehnilisel tasandil laialdaselt toetanud. ELi vormi 302 malli väljatöötamist võimaldas Euroopa Kaitseagentuur oma tollialase eriprogrammi raames ja edastas selle ka NATO-le. NATO ja ELi vormi 302 täielik ühildamine oleneb NATO hinnangust vormi parandatud ja täiendatud versioonile. ELi vormi 302 kasutamise õiguslik alus luuakse vormi malli lisamisega ELi tollivaldkonna õigusaktidesse.

36. Õiguslike muudatuste jaoks on vaja muuta kaht komisjoni määrust: delegeeritud õigusakti[19] ja rakendusakti[20] liidu tolliseadustiku[21] kohta. Delegeeritud õigusakti[22] muudatusettepanekud peaks komisjon vastu võtma 2019. aasta sügisel ja rakendusakti[23] muudatusettepanekud kõige varem 2020. aasta alguses.

B. Käibemaks

37. Veel üks tähtis komisjoni saavutus on see, et 24. aprillil 2019 võttis ta vastu muudatusettepanekud kaitsetegevusega seotud käibemaksu ja aktsiisi käsitlemise kohta liidu õigusraamistikus[24]. Kuna tarned väljaspool oma riiki NATO kaitsetegevuses osalevatele relvajõududele on juba praegu sellise vabastusega, on ettepaneku eesmärk tagada NATO ja ELi tegevuse võrdne kohtlemine, vabastades oma riigist väljaspool tegutsevatele relvajõududele tehtavad tarned käibemaksust ja aktsiisist, kui tegeletakse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohase kaitsetegevusega. Mõlema organisatsiooniga seotud kaudsete maksude käsitamise ühtsustamisega tunnistatakse algatuses ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ning sõjaväelise liikuvuse üha suurenevat tähtsust.

[19] Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).
[20] Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).
[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).
[22] Vt joonealune märkus 18.
[23] Vt joonealune märkus 19.
[24] COM(2019) 192/F1 – ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, ja direktiivi 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda, seoses liidu raamistikus elluviidava kaitsetegevusega.

38. Ettepanek esitati nõukogu maksuküsimuste töörühmale 16. mail 2019. Arutelud jätkuvad Soome eesistumise ajal. Komisjonil oleks hea meel, kui nõukogu võtaks ettepaneku vastu võimalikult kiiresti.

VI. PIIRIÜLESE LIIKUMISE LUBA

39. Selle valdkonna tegevusi arendati edasi Euroopa Kaitseagentuuris, eriti Euroopas piiriülese liikumise lubamise korra optimeerimise programmis, ning seoses ELi mitmeliigilise transpordi keskuse ja lennutranspordi diplomaatilise loa tehnilise korraga. 23 ELi liikmesriiki ühinesid Euroopa Kaitseagentuuri Euroopas piiriülese liikumise lubamise korra optimeerimise programmi kokkuleppega, mis allkirjastati Euroopa Kaitseagentuuri juhtnõukogu kohtumise raames 14. mail 2019. Piiri ületamise korra ühtlustamise ja lihtsustamisega, eriti maismaa- ja lennutranspordi puhul ning diplomaatiliste lubadega seoses, parandab ja lihtsustab programm ELi liikmesriikide sõjaväelist liikumist operatsioonidel, õppustel ja igapäevategevuses.

40. Neid tegevusi täiendab 2013. aastal loodud ELi mitmeliigilise transpordi keskuse projekt, mis aitab kaasa vägede liikumist võimaldava geograafilise võrgustiku loomisele. Praegu osaleb projektis 14 ELi liikmesriiki. ELi mitmeliigilise transpordi keskuse projektis on praegu allkirjastamise ootel piiriületamise ja maatranspordi liikumise tehniline kokkulepe. Diplomaatiliste lubade saamise tehnilises kokkuleppes on ette nähtud lennutranspordi diplomaatiliste lubade eelkinnitamine. Pärast kokkuleppe koostamist 2012. aastal on selle allkirjastanud 20 ELi liikmesriiki. Nii ELi mitmeliigilise transpordi keskuse kui ka diplomaatiliste lubade projekti tulemusi kasutatakse piiriülese liikumise lubamise programmis.

VII. MUUD KÜSIMUSED

41. Tegevuskavas käsitleti ka teatavaid õiguslikke küsimusi, nagu ELi vägede staatuse lepingu mõju sõjaväelisele liikuvusele. ELi vägede staatuse leping allkirjastati 2003. aastal ja see jõustus 1. aprillil 2019[25], kui Iirimaa oli selle viimasena ratifitseerinud. Lepingus käsitletakse ELi institutsioonidesse lähetatud sõjaväelise ja tsiviilkoosseisu staatust, aga ka selliste peakorterite ja jõudude staatust, mis võidakse anda ELi kasutusse Euroopa Liidu lepingu artiklis 42 nimetatud ülesannete (sh õppuste) ettevalmistamise ja täitmise jaoks.

42. Euroopa Kaitseagentuur korraldas uuringu, mille abil kaardistada riikide õigusraamistikud (keskendudes liikumispiirangutele ja -takistustele) ning rahvusvaheliste õigusaktide ja korra riiklikud tõlgendused. Uuringu tulemuste alusel saavad komisjoni talitused ja Euroopa Kaitseagentuur tööd jätkata.

43. Eelnevale lisaks oli tegevuskavast näha, kui tähtsaks peetakse sõjaväelise liikuvusega arvestamist teistes ühistes probleemküsimustes, nagu näiteks hübriidohtude vastu võitlemises.

[25] Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline leping ELi institutsioonidesse lähetatud sõjaväelise ja tsiviilkoosseisu staatuse ning selliste peakorterite ja jõudude staatuse kohta, mis võidakse anda Euroopa Liidu kasutusse Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõikes 2 nimetatud ülesannete (sh õppuste) ettevalmistamise ja täitmise jaoks, samuti liikmesriikide sellise sõjaväelise ja tsiviilkoosseisu staatuse kohta, mis võidakse sel puhul Euroopa Liidu kasutusse anda (ELi vägede staatuse leping) (ELT C 321, 31.12.2003, lk 6).

Hübriidohtudega võitlemise ühise raamistiku[26] 22 meetme rakendamisel on sõjaväelise liikuvuse seisukohalt oluliseks peetud kahte: meede 3 (strateegiline kommunikatsioon) ja meede 7 (elutähtsa transporditaristu kaitse). Mõlema meetme rakendamine on käimas ja otsene viide sõjaväelisele liikuvusele võidakse lisada ühisraamistiku tulevasse läbivaadatud versiooni, et täpsustada neis kahes valdkonnas võimalikke ohte.

VIII. JÄRELDUSED JA EDASISED SAMMUD

44. Pärast tegevuskava elluviimisega alustamist on kõigis valdkondades saavutatud märkimisväärset käegakatsutavat edu ning koostatud olulised dokumendid (sõjalised vajadused, puuduste analüüs ja käibemaksu muutmise ettepanek). Peale selle on samuti käegakatsutav saavutus Euroopa Kaitseagentuuri Euroopas piiriülese liikumise lubamise programmi kokkulepe, mille on allkirjastanud 23 ELi liikmesriiki. Samuti on tehtud edusamme ohtlike kaupade veo ja tolli valdkonnas.

45. Edu ei oleks olnud võimalik, kui poleks kaasatud liikmesriikide kogu valitsemissektorit, arvestades sealjuures riikide suveräänsuse ja otsustamiseprotsessidega, ning kui komisjoni talitused, Euroopa Liidu välisteenistus (sh ELi sõjaline staap) ja Euroopa Kaitseagentuur poleks teinud pidevalt tihedat koostööd. ELi ja NATO struktureeritud dialoog suurendab sõjaväelise liikuvuse alast koostööd veelgi. Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tunnevad sellise tegutsemisviisi üle heameelt ning püüavad jätkata tööd samal viisil ja samas tempos.

46. Järgmine eduaruanne esitatakse 2020. aasta suve lõpuks.

[26] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Hübriidohtudega võitlemise ühine raamistik – Euroopa Liidu lahendus“ {JOIN(2016) 018 final}.